

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΓΚΟΡΤΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 18 Μαρτίου 2023

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Να εξηγήσετε γιατί:

- α. η Μεγάλη Ιδέα είχε επιπτώσεις στον πολιτικό και οικονομικό χώρο.
- β. το εσωτερικό εμπόριο παραμένει σε χαμηλά επίπεδα σε ολόκληρο τον 19ο αιώνα.
- γ. αναπτύχθηκε η μεταλλευτική δραστηριότητα στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του 1860.

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση:

1. Οι συγκροτημένες προσπάθειες για την είσοδο της εμπορικής ναυτιλίας στην εποχή του ατμού ξεκίνησαν:
  - α. μετά τη λήξη της Ελληνικής Επανάστασης.
  - β. στη Σύρο εξαιτίας της στρατηγικής θέσης του νησιού.
  - γ. μετά τα μέσα του 19ου αι.
  - δ. την τελευταία δεκαετία του 19ου αι.
2. Οι εθνικές γαίες ήταν:
  - α. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών στις περιοχές που περιήλθαν στον έλεγχο του ελληνικού κράτους.
  - β. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Ελλήνων που μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους περιήλθαν στη δικαιοδοσία του.
  - γ. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών τις οποίες εξαγόρασε το ελληνικό κράτος έναντι υψηλού τιμήματος.
  - δ. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών που παραχωρήθηκαν στο ελληνικό δημόσιο έναντι χαμηλού τιμήματος.

3. Από τα παρακάτω αγροτικά και βιομηχανικά είδη δεν εξαγόταν από την Ελλάδα τον 19ο αιώνα:

- α. το βαμβάκι.
- β. ο μόλυβδος.
- γ. η σμύριδα.
- δ. το σιτάρι.

4. Το πιο σημαντικό ελληνικό ναυτιλιακό κέντρο που αναδείχτηκε μετεπαναστατικά ήταν:

- α. η Χίος.
- β. τα Ψαρά.
- γ. το Γαλαξίδι.
- δ. η Σύρος.

5. Η συνολική έκταση των εθνικών κτημάτων ανερχόταν συνολικά σε:

- α. 370.000 στρέμματα.
- β. 600.000 στρέμματα.
- γ. 2.650.000 στρέμματα.
- δ. 5.000.000 στρέμματα.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

α. Γιατί ο πολυτεμαχισμός των εθνικών γαιών ήταν απαραίτητος; (μον. 6)

β. Ποια ήταν η πιο γνωστή περιοχή μεταλλευτικής δραστηριότητας στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα; (μον. 6)

Μονάδες 12

Θέμα Β2

Γιατί η διανομή των εθνικών κτημάτων αποτέλεσε πρόβλημα για το ελληνικό κράτος μετά την ανεξαρτησία του;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που ακολουθούν να αναφερθείτε στις προσπάθειες που έγιναν για τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών πλοίων και γενικότερα στο γεγονός της μετάβασης της ελληνικής ναυτιλίας από την εποχή του ιστιοφόρου στην εποχή του ατμόπλοιου.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α

Τα ιστιοφόρα που άλλοτε, στην περίοδο 1700-1820, πλούτιζαν τους νησιώτες, είχαν αποδεκατιστεί από τον πόλεμο (οι απώλειες σκαφών κυμαίνονταν από 50 ως 60%). Σιγά σιγά βέβαια, επισκευάστηκαν ή αντικαταστάθηκαν, αλλά η αναπόφευκτη βαθμιαία εκτόπισή τους από τα ατμοκίνητα πλοία, έδωσε γερό κτύπημα στους παραδοσιακούς καραβοκύρηδες. [...] Πράγματι, από τη στιγμή που γενικεύτηκε η χρήση των ατμοκίνητων σκαφών, η ναυτιλία μετατράπηκε βαθμιαία σε οικονομική επιχείρηση μεγάλης εμβέλειας. Αναπόφευκτα, το οργανωτικό κέντρο της μετατοπίστηκε προς την πρωτεύουσα, και από κει, με λιμάνι τον Πειραιά, κυριάρχησε σιγά σιγά σ' όλο το εσωτερικό θαλάσσιο εμπόριο και (κυρίως) στο εξωτερικό εμπόριο [...].

Κ. Τσουκαλά, Εξάρτηση και αναπαραγωγή, σελ.174-175

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β

«Προσπάθειες και πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη της ελληνικής ατμοπλοΐας»

Η κρίση που περνούσε η ναυτιλία τα μεταβατικά εκείνα χρόνια με την είσοδο του ατμού έπρεπε να καλυφθεί με την εξεύρεση μεγάλων χρηματικών πιστωτικών κεφαλαίων. Την δουλειά αυτή έπρεπε να αναλάβουν ειδικές τράπεζες με αποκλειστική οικονομική δραστηριότητα στον τομέα της ναυτιλίας. Έτσι στα 1860 συστήθηκε στην Πάτρα η «Ελληνική Ναυτική Τράπεζα» του Σωτηρίου Γερούση με μετόχους Έλληνες εμπόρους και επιχειρηματίες μέσα και έξω από την Ελλάδα. Το μετοχικό κεφάλαιό της ήταν μόλις δύο εκατομμύρια δραχμές, αλλά η σημασία της μεγάλη και ως παράδειγμα ναυτικής πίστεως για τη χώρα. Οι εργασίες της θα κάλυπταν από οικονομικής απόψεως πολλούς τομείς των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων, γι' αυτό ανοίχθηκαν αμέσως πολλά υποκαταστήματά της σε διάφορα λιμάνια της Ελλάδος.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΓ', σσ. 182-184

Θέμα Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στο περιεχόμενο των νομοθετημάτων του 1871 που καθόριζαν τον τρόπο διανομής των εθνικών γαιών, στην εφαρμογή των νόμων αυτών και την εκπλήρωση των στόχων τους.

μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Το ζήτημα λοιπόν των εθνικών γαιών θα λυθεί με δύο νόμους τους οποίους έφερε προς ψήφιση στη Βουλή ο Σ. Σωτηρόπουλος, ως υπουργός των Οικονομικών της κυβέρνησης Κουμουνδούρου. Πρόκειται για τους νόμους ΥΛΑ' (431) της 25ης Μαρτίου 1871 και ΤΟς' (376) της 24ης Μαρτίου 1871. Με τον πρώτο νόμο

ρυθμίζεται η διανομή και η διάθεση της εθνικής γης, με το δεύτερο το ελληνικό κράτος έρχεται να δώσει λύση στις εμφυτεύσεις που είχαν γίνει επί εθνικών γαιών. Σύμφωνα με το νόμο ΥΛΑ΄ κάθε οικογενειάρχης, ενήλικας Έλληνας πολίτης, χήρα, ανήλικα ορφανά καλούνταν να συμμετάσχουν στη διανομή των «μη πεφυτευμένων» γαιών. Το κράτος θα διατηρούσε πλέον μόνο τα δάση και ορισμένα οικόπεδα στις πόλεις κυρίως, που θα μπορούσαν να του φανούν χρήσιμα. [...]. Η γη που θα διανεμόταν σε κάθε δικαιούχο δεν μπορούσε να ξεπερνά τα 80 στρέμματα ξηρικών και 40 στρέμματα ποτιστικών γαιών. Μεταξύ των δικαιούχων κα έπρεπε να προτιμηθούν όσοι ήσαν ήδη κάτοχοι εθνικών γαιών. Με το νόμο εξάλλου ΤΠς΄(386) [...] οι καλλιεργητές μπορούσαν να εξαγοράσουν τα δικαιώματα του κράτους, καταβάλλοντας την αξία της ασκεπούς γης την ημέρα της δημοσίευσης του νόμου.

Με βάση τη νομοθεσία μέχρι το 1911 εκδόθηκαν 357.217 παραχωρητήρια που αντιστοιχούσαν σε 2.650.000 στρέμματα συνολικής αξίας 90.000.000 δραχμών. [...] Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της διανομής είναι αντιφατική. Τα οφέλη για το δημόσιο ταμείο υπήρξαν πολύ κατώτερα των προσδοκιών, καθώς μόλις το 55% της αξίας των γαιών που διανεμήθηκαν εισπράχτηκε από το κράτος μέχρι το 1911.

Σ. Σωτηρόπουλος, Η διανομή των εθνικών γαιών (1871), (Εισαγωγή - Ιστορικός σχολιασμός: Κώστας Κωστής), στο Τετράδια κοινοβουλευτικού λόγου, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, Αθήνα 2010, σελ. 42-43

Καλή επιτυχία!!!